

Dosarul nr. 2ra-1056/18

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul central (V. Midrigan)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Iu. Cimpoi, A. Danilov, I. Secrieru)

DECIZIE

11 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
Al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu
Mariana Pitic
Nicolae Craiu
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de Tataru Diana, reprezentată de avocatul Dumitru Pavel,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Tataru Diana împotriva Băncii Comerciale „EuroCreditBank” Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Inspectoratul de Stat al Muncii cu privire la anularea ordinului privind suspendarea contractului individual de muncă, restabilirea la lucru, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 20 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Tataru Diana și a fost menținută hotărârea din 21 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul central,

c o n s t a ț ă :

La 01 noiembrie 2016 Tataru Diana a depus cerere de chemare în judecată împotriva Băncii Comerciale „EuroCreditBank” Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Inspectoratul de Stat al Muncii cu privire la anularea ordinului privind suspendarea contractului individual de muncă, restabilirea la lucru, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că deținând funcția de casier în cadrul filialei nr. 1 Chișinău a BC „EuroCreditBank” SA, pârâtul, prin ordinul nr. 50-p din 12.02.2013, a dispus inițierea anchetei de serviciu în baza adresării verbale a unui client al băncii privind activitatea sa, iar prin pct. 2 al acestui ordin s-a dispus că pe durata anchetei de serviciu se suspendă contractul individual de muncă.

A menționat că conținutul acestui ordin nu i-a fost adus la cunoștință în modul stabilit de legislație.

A susținut că prin scrisoarea din 12.10.2016, ca rezultat al demersului scris înaintat de ea, pârâtul i-a transmis copia ordinului, moment în care a aflat temeiul neadmiterii sale la muncă.

Consideră reclamanta că acest ordin este vădit ilegal, iar neadmiterea ei la serviciu constituie o ingerință inadmisibilă asupra dreptului de a munci, precum și o privează de posibilitatea de a se întreține și a obține un venit, dat fiind că și carnetul de munca se află la pârât.

A menționat că durata suspendării din funcție nu poate depăși termenul de derulare a anchetei de serviciu, împrejurări în care menținerea suspendării contractului individual de muncă care durează o perioadă de peste 45 luni, este ilegală.

A remarcat și faptul că în procedura Procuraturii anticorupție se afla spre investigare cauza penală nr. 2013010270 privind săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin.(5) Cod penal, unde ea are statutul de învinuită, însă această cauză încă nu a fost finalizată și probe care ar confirma vinovăția sa nu există.

A relevat că starea de fapt evidențiată, coroborată cu reglementările legale, atestă cert că privarea sa de a munci nu putea avea o durată mai mare de o lună, iar presupunerea și insinuarea că ea ar figura într-un dosar penal, pe de o parte nu constituie temei de suspendare, iar pe de alta parte această suspendare nu poate fi aplicată decât doar dacă dosarul se află în instanța de judecată, pe când cauza penală menționată încă nu a fost transmisă în instanța, ea nefiind finalizată.

În opinia reclamantei, dreptul ei în calitate de salariat a fost încălcat și în perioada de după o luna de la suspendare - 12 martie 2013, pârâtul nu avea nici dreptul și nici temei de a nu o admite la muncă și a o remunera, în această perioadă ea ilegal fiind lipsită de posibilitatea de a munci.

Reclamanta a solicitat anularea ordinului nr. 50-p din 12.02.2013 privind suspendarea contractului individual de muncă, restabilirea la lucru, încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la lucru, repararea prejudiciului moral - 50 000 de lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 21 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul central, acțiunea a fost respinsă ca fiind depusă cu încălcarea termenului de prescripție.

Prin decizia din 20 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Tataru Diana și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

La 02 aprilie 2018, în termenul prevăzut de lege, Diana Tataru, reprezentat[de avocatul Dumitru Pavel, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului s-a invocat aplicarea eronată a normelor de drept material, instanțele judecătorești considerând greșit că a fost omis termenul de prescripție.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) lit. c) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească a interpretat în mod eronat legea.

Din materialele cauzei rezultă că Diana Tataru deține funcția de casier în cadrul filialei nr. 1 a BC „EuroCreditBank” SA.

Prin ordinul nr. 50-p din 12.02.2013 a BC „EuroCreditBank” SA s-a dispus inițierea anchetei de serviciu în baza adresării verbale a unui client al băncii privind activitatea Dianei Tataru, iar prin pct. 2 al acestui ordin s-a dispus că pe durata anchetei de serviciu se suspendă contractul individual de muncă încheiat cu ea.

La data de 12 februarie 2013 în privința reclamantei a fost pornită o cauză penală cu presupunerea că aceasta ar fi comis infracțiunea prevăzută de art. 191 alin. (5) Codepenal, ea fiind reținută și plasată inițial în arest pe un termen de 30 de zile -prin încheierea din 15.02.2013 a Judecătoriei Centru mun. Chișinău, iar ulterior în arest la domiciliu pe un termen de 30 de zile - prin încheierea din 17 mai 2013, acesta fiind prelungit până la 01 iulie 2013.

Prin încheierea din 01 iulie 2013 a Judecătoriei Centru mun. Chișinău s-a înlocuit măsura preventivă sub formă de arest la domiciliu cu măsura preventivă alternativă - liberarea provizorie sub control judiciar, cu stabilirea restricțiilor prevăzute de art. 191 Cod de procedură penală.

Prin încheierea din 08 octombrie 2013 a Judecătoriei Centru mun. Chișinău au fost ridicate parțial restricțiile aplicate prin încheierea din 01.07. 2013 în baza art. 191 Cod de procedură penală și anume de a nu merge în locuri anume stabilite – locul de muncă și să nu intre în legătură cu anumite persoane – colegii de serviciu.

Astfel, se atestă că începând cu data de 12 februarie 2013 și până în prezent Tataru Diana este suspendată din funcție.

Reclamanta, considerând că ordinul de suspendare a contractului individual de muncă este vădit ilegal și că neadmiterea ei la serviciu constituie o ingerință inadmisibilă asupra dreptului de a munci, precum și o privează de posibilitatea de a se întreține și a obține un venit, la data de 01 noiembrie 2016 s-a adresat instanței de judecată, solicitând anularea lui în partea suspendării contractului individual de muncă, dispunerea restabilirii sale în serviciu precum și încasarea salariului mediu calculat pentru perioada privării de posibilitatea de a munci - 12.03.2013 până la data pronunțării hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului moral.

Prima instanță și instanța de apel, fiind investite cu judecarea pricinii în cauză, au respins acțiunea ca fiind tardivă, invocând că Tataru Diana cunoștea despre ordinul de suspendare a contractului individual de muncă. Instanțele au reținut că dreptul la acțiune a apărut la data când reclamanta trebuia să afle despre încălcarea dreptului, această dată fiind 09 octombrie 2013, după ce reclamantei i-a fost ridicată interdicția de a nu merge la locul de muncă și de a nu comunica cu foștii colegi.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră incerte constatările instanțelor ierarhic inferioare puse la baza respingerii acțiunii ca fiind tardive, din următoarele considerente.

Conform art. 355 alin. (1) lit a) Codul muncii, cererea privind soluționarea litigiului individual de muncă se depune în instanța de judecată în termen de 3 luni de la data când salariatul a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului său.

În completarea acestui articol se aduc și prevederile art. 75 alin. (4) Codul muncii, conform cărora suspendarea contractului individual de muncă și reluarea activității de muncă, cu excepția cazurilor prevăzute la art.76 lit.a) și b) și art.78 alin.(1) lit.d¹) și e), se face prin ordinul (dispoziția, decizia, hotărârea) angajatorului, care se aduce la cunoștința salariatului, contra semnătură, cel târziu la data suspendării contractului individual de muncă sau a reluării activității de muncă.

Instanța de recurs remarcă că aplicarea corectă a normelor legale privind termenele presupune calculul corect al acestora. Stabilirea corectă a termenului implică efectuarea unui calcul obiectiv al momentului de timp sau al începutului (expirării) evenimentului, fapt care permite efectuarea sau determină abținerea de la realizarea anumitor acțiuni.

Instanța de recurs consideră că instanțele de judecată ierarhic inferioare prapit au stabilit extremele termenului pentru calcularea lui.

Astfel, este de menționat că reclamanta prin prezenta acțiune contestă nu legalitatea ordinului de suspendare, ci perioada suspendării, ea pe parcursul a 3 ani până în prezent aflându-se suspendată din funcție.

Materialele dosarului atestă că prin cererea din 01 iulie 2016 adresată angajatorului, Tataru Diana a solicitat anularea suspendării raporturilor de muncă și restabilirea la lucru.

Prin răspunsul din 04 august 2016 BC „EuroCreditBank” a menționat că la suspendarea contractului individual de muncă au fost respectate prevederile legislației în vigoare, iar cererea Dianei Tataru nu a fost acceptată.

Prin răspunsul din 12 octombrie 2016 angajatorul a adus la cunoștință Dianei Tataru faptul că contractul individual de muncă încheiat cu ea a fost suspendat în baza ordinului nr. 50-p din 12.02.2013.

Se menționează că pînă la data de respectivă materialele dosarului nu atestă nici o somație scrisă către Tataru Diana privind prezentarea la muncă, nu există vreo probă care ar demonstra că angajatorul i-ar fi înmănat contra semnătură Dianei Tataru copia ordinului în baza căruia a fost suspendat contractul individual de muncă, motiv din care reclamanta nu cunoștea de ce nu este admisă la lucru.

În contradicție cu acestea, instanțele ierarhic inferioare au considerat că data de 09 octombrie 2013 este momentul curgerii termenului pentru adresare în judecată, menționând că din această dată Tataru Diana era în drept de a se deplasa la locul de muncă, fiind imediat a doua zi din momentul ce i-au fost ridicate restricțiile de a nu merge la locuri anume stabilite-la locul de muncă și să nu intre în legătură cu colegii de serviciu.

Astfel, Colegiul ajunge la concluzia că instanța de apel în mod eronat a calculat debutul curgerii termenului pentru adresare în judecată cu prezenta acțiune indicat la art.355 alin. (1) Cod civil din Codul Civil, ignorând, însă, prevederile art. 75 alin. (4) Codul muncii, care impune condiția obligatorie a angajatorului de a aduce la cunoștința salariatului a ordinului contra semnătură.

Circumstanțele date atestă o ignorare evidentă a stării de fapt din partea instanțelor de judecată, instanțele limitându-se în a cita doar prevederile legale, fără aplicarea lor la justa valoare.

Ipoteza instanțelor ierarhic inferioare precum că dreptul la acțiune pentru Tataru Diana ar începe să curgă de la 09 octombrie 2013 este nefondată, fiind omis faptul că intimatul nu a prezentat nici o probă care ar atesta prezentarea ordinului spre cunoștința reclamantei, considerând și calculând eronat tardivitatea acțiunii. Mai mult, reclamanta contestă nu doar legalitatea suspendării, dar și durata suspendării.

Aceasta a fost invocat în cererea de apel depusă Diana Tataru, însă instanța de apel a omis să se expună asupra acestui fapt, apreciind formal că argumentele apelantului sunt nefondate.

Or, în conformitate cu art. 373 alin. (5) Codul de procedură civilă, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Iar, în conformitate cu art. 373 alin. (2) Cod de procedură civilă, în limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Abținerea instanței de apel de la furnizarea unui răspuns explicit în privința argumentelor apelului constituie o încălcare a art. 6 §1 Convenția Europeană a Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, deoarece recurentei-reclamante nu i-a fost acordată posibilitatea de a ști dacă argumentele invocate în cererea de apel au fost neglijate sau respinse, motivele respingerii acestora, fiind astfel lăsată într-o stare de incertitudine și creată impresia că nu a fost auzită.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că cele descrise cert indică la examinarea superficială a circumstanțelor cauzei, deoarece prezintă relevanță și folosirea criteriilor pentru determinarea corectă a naturii juridice a litigiului dat, rezultând din specificul acestui și care presupune în sine lămurirea completă și pe bază de dovezi certe, pertinente și concludente a situației de fapt, or, concluzia instanței de apel este rezultatul examinării superficiale a litigiului dedus judecătii și interpretării eronate a normelor de drept relevante.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și a restitui pricina spre rejudecare în instanță de apel.

În conformitate cu art. 445 al.(1) lit. c) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Tataru Diana, reprezentată de avocatul Dumitru Pavel.

Se casează decizia din 20 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Tataru Diana împotriva Băncii

Comerciale „EuroCreditBank” Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Inspectoratul de Stat al Muncii cu privire la anularea ordinului privind suspendarea contractului individual de muncă, restabilirea la lucru, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Ala Cobăneanu

Mariana Pitic

Nicolae Craiu

Iurie Bejenaru